

Školitelský posudek bakalářské práce Jiřího Jákla
Indická epika a její mimoindický vývoj
(Jáva, Malajsie)

Květen 2006, 51 stran.

1. Tato bakalářská práce vznikla na základě studia četných sekundárních zdrojů o vývoji javánské a malajské literatury. Autor si klade za cíl popis vzniku a vývoje některých žánrů na indonéských ostrovech z staroindických literárních děl. Jedná se především o *kakavinovou* literaturu, jejíž označení vzniklo ze sanskrtského *kavi/kávja* (básník, poezie), a o *parvovou* literaturu, která se vyvinula, jak je z názvu patrné, z indické epické tvorby, tj. z jednotlivých *Marvanu* neboli knih Mahábháraty.

2. Jiří Jákl vychází z předpokladů obecných kulturněnáboženských vlivů, které měla Indie na oblast Indočíny a Indonésie. Současně se šířením hinduismu a buddhismu se v těchto oblastech rozšířilo písmo a literatura epická a kávjová. Autor zdůrazňuje, že tu neprobíhalo pouhé přejímání, ale také napodobování. Na str. 30 (viz též pozn. pod čarou) se uvádí, že "jeden z editorů *kakavinu* (Rámájana, pozn. rec.) zastával dokonce názor, že hlavní snahou javánského anonyma bylo složit *ádikakavin* a demonstrovat tak zásady poetiky a starojavánské gramatiky". Pokud je tomu tak, pak to může svědčit o tom, že javánský anonymní tvůrce měl hlubší znalosti o indické poetice. Vždyť u Indů je Rámájana též považována za prototyp kávjové tvorby (*ádikávja*).

Kromě epické a kávjové tvorby toto přejímání a napodobování je patrné také v mnoha jiných oblastech a žánrech jako jsou dadaktické příručky typu indických *nítišáster*, lékařské spisy, právnická pojednání a díla mnoha dalších žánrů, jak autor zdůrazňuje na str. 6 a zmiňuje se dále o *nítišástre* na str. 31, 33, o Manuově zákoníku a jeho popularitě na Jávě pojednává na str. 29.

Pro přehlednost je třeba uvést strukturu této práce, která je rozdělena do pěti oddílů:

1. Úvodní část (s. 1-3) seznamuje čtenáře s tématem a literárními žánry, které vznikly na Jávě a v Malajsii.
2. Obecné informace o vlivu indické kultury na oblast jihovýchodní Asie – Indočína, Indonésie (3-6).
3. V tomto oddílu pojednává o literární tvorbě, která existovala v javánštině a malajštině před příchodem indických vlivů (s. 6 – 9).
4. Oddíl o struktuře starší javánské a malajské literatury podává přehled žánrů: parvová literatura, kakaviny neboli dvorská metrická poezie a teorie o kakavinu. Dále následuje pojednání o orální a psané literatuře: tradiční malajský text, buddhistické texty, funkční a nefunkční žánry (str. 9-26).
5. Poslední oddíl je celý věnován kakavinům a porovnání indické epické a jiné tvorby s následujícími javánskými kakavinami: Rámájana, Ardžunaviváha, Harivamša, Bháratajuddha a kakavin Bhómántaka (s. 26-41).

Ačkoliv se autor držel schématu práce, které uvádí v úvodní části, je patrné, že kakavinům věnoval nejvíce prostoru. Zřejmě tím klade větší důraz na převládající veršovanou kakavinovou tvorbu, ač ta, stejně jako i vyprávěcí literatura *parvová*, má stejný zdroj - indické epy a purány.

3. Je chvályhodné, že autor pro ilustraci silných indických vlivů vypracoval tři přílohy:

- 1: Stručné charakteristiky sanskrtu, javánštiny a malajštiny (s. 41 – 44).
- 2: Glosář termínů literární teorie a kultury oblasti jihovýchodní Asie (s. 44).
- 3: Písma v jihovýchodní Asii a jejich vývoj (s.45).

Hlavní charakteristikou této bakalářské práce je její informativnost a komparativnost se zdrojovou tvorbou indickou, jak po stránce tematiky, motivů a stylistiky, tak i po stránce jazykové a kulturně-historické.

Práce je kompilační, nemá za cíl výzkum v této oblasti. Popis splňuje podmínky a požadavky, které se kladou na absolventa bakalářského studia. Je chvályhodné, že se autor ve své deskripci, ač používá hlavně sekundární literaturu, neomezil pouze na vnější popis, nýbrž proniká i do vnitřní struktury literární tvorby. V porovnání jednotlivých charakteristik indické a javánské/ malajské tvorby hledá také historické souvislosti a cituje celé dlouhé pasáže z javánských kakavinů.

Současně sleduje názory několika světových odborníků v dané problematice (Braginsky, Robson, Lokéš Čandra, Berg aj.) a cituje jejich důležité poznatky a komparace.

4. Autor se dopustil některých pohřešků proti pravopisů, tj. proti způsobu přepisování některých indických názvů. Uvádím následující: 1) *Bhágavadgíta* místo *Bhagavadgíta*, str. 27, 29 (5x), obsah. 2) *páli* místo *páli*, str. 3., 3) *sanskrtizované* označení *sumanasa*, místo *sanskrtské...* (pozn. 57, str. 15). 4) Grafické nesrovnalosti, např.: *jediný aktér-loutkovodič-se nazývá...*(str. 9) a také u citací pod čarou, např. *Lévi (1924, 25)* je méně vhodné než: *Lévi, 1924, 25*.

5) V bibliografické části se vyskytuje: a) nejednotný způsob uvádění autorů: *ZBAVITEL, D, J. VACEK*, b) nepřesně uvedené jméno: *GÓSH*, místo *GHOSH*, a také c) *BULCE, C., 1947, The three recensions of the Válníku Rámájana*, místo *Valmiki Ramayana*.

Poznámka k úvaze: Na str. 9. je pojmenování malajského duchovního při šamanistických obřadech – *biduan*, zpěvák, předříkávač, stejně jako javánské *widu*, označeno jako slovo *austronéského původu*. Zdá se mi však, že na základě znění tohoto slova, může jít o čistě indický původ: *vidván* (vědec, mudrc).

5. Práce Jiřího Jákla podává dost dobrý přehled indických literárních a kulturních vlivů na javánskou a malajskou literaturu a kulturu. Jako bakalářská práce splňuje požadovanou kvalitu a proto ji vřele doporučuji k obhajobě.

V Praze, 27.5. 2006

PhDr. Svetislav Kostić, Dr.

UK FF, ÚJCA, Indologie